

بسم الله الرحمن الرحيم

تبیین اخبار و کارکرد آن در مقابله با نفوذ دشمن با محوریت آیه ۶ سوره حجرات

فاطمه یزدان‌پناه^۱

چکیده

پژوهش حاضر به تحلیل آیه نبا و اثرات و کارکردهای تبیین در برابر اخبار فاسقان می‌پردازد. خداوند در قرآن کریم در آیه نبا با لفظ دستوری تبیین مردم را به امر تحقیق و بررسی در مواجهه با اخبار و پیام‌هایی که از هر منبعی به آنها می‌رسد، امر می‌کند. با توجه به سیاق آیه ومعنی فسق می‌توان گفت که مصداق فاسقان در زمان حال صهیونیسم جهانی و مستکبران غربی و دولتمردان ظالم و سران اعراب دست نشانده غرب می‌باشند، پس نیاز به امر تبیین در عصر ارتباطات و تکنولوژی که خبرها با سرعت نور جابجا می‌شوند، بیشتر مورد نیاز است تبیین اخبارمراحلی دارد که فرد هنگام مواجهه با یک خبر چگونه باید عمل کند در مرحله نخست عدم پخش شایعه و اخبار و در ادامه پرهیز از قبول یا رد اخبار بدون تحقیق، درخواست سند معتبر، رجوع به متخصصان امر و ارجاع به امر ولی و مشورت و گزینش بهترین مطلب می‌باشد. تبیین کارکردهای بسیاری در بحث عدم پیشیمانی از عمل به گفتار غلط و آسیب‌های رفتارهای جاهلانه دارد. پس اگر یک تفکر صحیح و نگاه عقلانی نسبت به یافته‌ها شکل بگیرد و همه‌ی افراد بر مدار حق طلبی حرکت کنند، اثرات مطلوبی بر پیکره جامعه می‌گذارد و آرامش در بستر اجتماع حکمفرما می‌شود و می‌توان امیدوار به ایجاد جامعه و حکومت مهدوی در راستای تمدن‌سازی نوین اسلامی بود. این مقاله به لحاظ محتوا توصیفی و در مواردی به تحلیل محتوا پرداخته است و در جمع‌آوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است.

کلید واژه‌ها: آیه نباء، آیه ۶ سوره حجرات، تبیین، خبر، فاسق، نفوذ دشمن.

۱. طلبه سطح ۲ مدرسه علمیه حضرت زینب کبری (ع.ا.س). <mailto:Fatemeyazdn555@gmail.com>

مقدمه

«تبیین» مصدری است که ریشه‌ی آن (ب ی ن) می‌باشد، به معنای کشف و وضوح چیزی که دارای خفاء و ابهام و اجمال است.

در طول قرن‌ها انبیاء و اولیای الهی همواره سعی کردند، تا آدمی را از خطر نفوذ دشمنان درونی و بیرونی آگاه کنند، مصادیق دشمن را می‌توان فاسقان و مشرکان و منافقین و کفار و یهود نام برد که همگام با شیطان قدم برمی‌دارند و پیوسته به دنبال نفوذ در بین مردم هستند و سعی دارند تا افکار مردم و مخصوصاً جوانان را نسبت به هر آنچه باعث سعادت بشر می‌شود دچار تشویش و شبهه کنند و یک عدم امنیت خاطر و ناامیدی در میان نسل جوان ایجاد کنند، تا به اهداف خود برسند.

زمانی که یک مکتب فکری اصیل و درستی شکل می‌گیرد، اگر این مکتب با اندیشه‌ها و عقاید مکاتب کفر و نفاق همخوانی نداشته باشد و تسلیم اوامر آنان نباشد، سعی می‌کنند با هر ترفندی با آن خط فکری مبارزه کنند، حال این مبارزه بوسیله جنگ سخت شکل می‌گیرد یا جنگ نرم. دشمنان اگر با حربی نظامی نتوانند به خواسته‌های خویش برسند، با رخنه در آداب و رسوم و فرهنگ جامعه هدف آن را تحت سلطه و اوامر خویش می‌برند. شیطان بزرگ و هم پیمانان او که همان صهیونیسم جهانی می‌باشد، بوسیله‌ی ناتوی فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی سعی در نفوذ بر تمام لایه‌های کشور دارند. یکی از این حرب‌ها تولید و نشر اخبار دروغ و شایعات و تخریب شخصیت‌های دینی و سیاسی کشور می‌باشد. آنها از هر راهی برای نفوذ در فکر و اندیشه مردم استفاده می‌کنند و با رخنه در مراکز فرهنگی و مطبوعات، فضای مجازی و صدا و سیما نگرش مردم را نسبت به مسائل دینی و فرهنگی جامعه تغییر می‌دهند. خداوند در قرآن کریم در آیه ۶ سوره حجرات با لفظ دستوری تبیین همگان را به این امر مهم توجه می‌دهد، که مبدا فاسقی برای شما خبری آورد بدون تحقیق و بررسی بپذیرید و با جهل خود دچار ندامت و پشیمانی گردید.

با توجه به سیاق آیه آدمی بایستی در مواجهه با اخبار و گزارشات همواره تحقیق و بررسی کند و با سطحی‌نگری و ساده لوحی سبب بروز مشکلات نشود و از آشفتگی جامعه جلوگیری کند.

از آنجا که بحث نفوذ دشمن در فرهنگ یک جامعه مختص زمان پیامبر نبوده و این خطر جامعه اسلامی را همیشه تهدید می‌کند و کشور ایران همواره مورد حمله‌ی جبهه کفار بوده است و دشمنان از طریق نظامی و ترورهای ناجوانمردانه نتوانستند تا به امروز بر وجبی از خاک ایران تسلط پیدا کنند،

لیکن از شاهراه استحاله‌ی فرهنگی وارد می‌شوند و با نفوذ در مراکز علمی، فرهنگی، صدا و سیما، مطبوعات سعی در تسلط بر افکار و اجرای مقاصد شوم خویش را دارند.

پژوهشگر در این مقاله سعی دارد تا با بررسی آیه نباء و ابعاد تبیین نسبت به آگاهی جامعه و خطر نفوذ دشمن گامی بردارد، تا در بحث تمدن سازی و مسئله ظهور امام مهدی عج نقش به سزایی داشته باشد، چرا که گسترش تمدن نوین انقلاب اسلامی برای مسئله‌ی ظهور در سطح عالم نیاز به یک بصیرت اجتماعی گسترده دارد، که دشمن با غلبه بر ایمان مردم سعی در نابودی فرهنگ انتظار دارد.

اگر کسی نسبت به شرایط فرهنگی جامعه و عوامل این تغییر ذائقه‌ها، هیچ عکس‌العملی نشان ندهد و علل آن بررسی نشود، چه بسا دشمن با ایجاد دو دستگی و نفاق و ناامیدی در جامعه زمینه را برای حمله نظامی فراهم کند و دین و فرهنگ دیرینه ایرانی اسلامی که برگرفته از هزاران سال اصالت است، جای خود را به فرهنگ خود فروخته غربی بدهد و باعث نابودی تنها حکومت شیعی عالم شود و همچون دوران خلافت امیرالمؤمنین (علیه السلام) که در یک سال ونیم پایانی حکومت حضرت، معاویه با پخش اخبار غلط و مکر و حيله، جامعه‌ای را که نسبت به خلافت حضرت مشتاق بودند، نسبت به امیر المومنین (علیه السلام) و حکومت حضرت بد بین کند و سرانجام حضرت را به شهادت برساند.

در حال حاضر حرکت مردم به سمت تجدیدگرایی و ورود افکار فمنیستی به شدت در حال گسترش است و این مطلب زنگ خطری است که باید همگان را از خواب بیدار کند.

پژوهشگر در مقاله پیش رو بر آن است تا با بررسی مراحل تبیین خبر مانع ایجاد آسیب‌های پخش شبهات و اخبار کذب گردد و به نوعی زندگی توأم با طیب خاطر و پر از آرامش را به خواننده انتقال دهد تا در سایه این آرامش جنگی رخ ندهد، خونی ریخته نشود، آبرویی نریزد، معصیتی صورت نگیرد و یأس و ناامیدی در جامعه حکمفرما نشود و جوانی منحرف نگردد.

در جامعه اگر یک تفکر نقادانه صحیح برمعیار تقوا شکل بگیرد و در سطح کلان جامعه در همه‌ی لایه‌های آن افراد چه مومن و چه غیر مومن نسبت به آنچه بر اذهان می‌رسد کمی حساسیت به خرج دهند، می‌توان گفت روح بصیرت در میان مردم زنده می‌شود و جامعه آرامش می‌گیرد. در این صورت یک فرهنگ عمومی و تمدنی برقرار می‌شود و همه‌ی افراد نسبت به تحقق تشکیل اهداف انقلاب اسلامی دخیل خواهند بود. پس می‌توان گفت با بکارگیری عقل که رسول باطن است در برابر جهل که القا افکار

غلط است، یک جامعه سالم و امیدوار نسبت به آینده و نظام پدید آورد که دنباله‌رو مکتب‌های فکری غلط نرود.

در این مقاله پژوهشگر با استفاده از منابع جامع و مستدل از کتاب‌ها و مقالات و سایت‌ها این تحقیق را به نگارش در آورده است.

به لحاظ هدف این مقاله بنیادی است ولی نظریه جدیدی ارائه نداده بلکه به توسعه‌ی بررسی‌های صورت گرفته ذیل آیه نباء پرداخته است و به لحاظ محتوایی علاوه بر توصیف، مطالب را مورد تحلیل قرار داده است.

روش محقق در جمع‌آوری اطلاعات روش کتابخانه‌ای بوده و از قرآن کریم و تفاسیر مرتبط با آیه‌ی نبا در بحث پیرامونی تبیین بهره برده است.

در خصوص آیه نباء مطالب مختلف و بسیاری در قالب کتاب‌ها و مقالات متعدد ارائه شده است، در قرآن کریم اصل بر عدم پذیرش هر خبر بدون تحقیق و بررسی است.

مقاله (تأملی بر تفوق مفهومی نباء) به بررسی واژه‌ی نباء پرداخته شده است و ارتباط این کلمه با خبر و ویژگی‌های خبری که شامل نباء شود مورد بررسی قرار گرفته است.

در پژوهش (تبیین نقشه راه مبارزه با سطحی نگری) ابعاد بیشتری از آیه ۶ سوره حجرات مورد بررسی قرار گرفته است و مفهوم نباء و تبیین و مفردات مورد نیاز مورد توجه خاصی بوده است و عملکرد تبیین و آثار آن با توجه به آیات و روایات در نظر گرفته شده است.

وجه تمایز و برتری پژوهش حاضر نسبت به این مقالات این مسئله است که در این تحقیق ارتباط عمیق بین بحث تبیین اخبار با نفوذ همه جانبه دشمن مورد توجه بوده است و بحث ارتباط مستقیم سطحی نگری اخبار و تحقیق دریافتی‌ها با بحث ایجاد جامعه اسلامی و همگام بودن این مسئله با مقوله تمدن سازی نوین اسلامی برای ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه می‌باشد، که هدف اصلی انقلاب امام خمینی از سال ۴۲ بوده است، که از ویژگی‌های بارز این مقاله می‌باشد.

این پژوهش دارای چند تیتتر مهم به همراه جزئیات آن می‌باشد در تیتتر اول کلیات و مفهوم دشمن و دسته بندی دشمنان بیان شده است در ادامه مفهوم نفوذ و دلایل نفوذ دشمنان در ایران و جهان و علل بررسی دشمنی یهود کار شده است. تیتتر دوم شامل کلیات سوره حجرات و معرفی این سوره و در ادامه تحلیل مفردات آیه ۶ سوره حجرات (شامل کلمه: مومن، فاسق، نباء و تبیین) می‌باشد و ارتباط این کلمات

با بحث نفوذ دشمن حائز اهمیت است. تیترا سوم کیفیت تبیین و اینکه اشخاص تبیین اخبار را بر اساس چه مراحلی باید عملی کنند و آنچه می‌توان آثار یا کارکرد تبیین نام برد در ادامه بحث آمده است.

کیو^۱ مامور "سیا"^۲ در دیدار با برخی عناصر ضد انقلاب فراری از کشور می‌گوید: مهم‌ترین حرکت در جهت براندازی جمهوری اسلامی تغییر فرهنگ جامعه فعلی ایران است و ما مصمم به آن هستیم.^۳ اگر قوه‌ی جهل در جامعه فراگیر شود و مردم از بکار بردن عقل در مسیر شرع بی‌نصیب باشند، باعث می‌شود که دشمنان که تا به اینجای کار که به اهداف سیاسی خود رسیده‌اند، نقشه‌های شوم خود را عملی کنند و از نفاق و دو دستگی داخلی در جهت ایجاد حربه‌ی نظامی و چپاول و غارت کشور استفاده کنند. شاید بهترین مثال آندلس یا همین اسپانیای امروز باشد که دشمن ابتدای امر برای نفوذ در میان مسلمانان از جهل مردم به تغییر فرهنگ در ذائقه مردم استفاده کرد و با اشاعه فحشا و با ابزار نفوذی که در دست داشت، بعد از مدتی با حمله نظامی و غارت و کشتار مردم فرهنگ اسلامی را از آن منطقه کوچ داد و دیگر اثری از دین باقی نگذاشت.

George Q. ۱

CAI. ۲

۳. معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در قرارگاه ثارالله، نفوذ و استحاله، ص ۹۸.

نتیجه گیری

خداوند در آیه نبا بحث دستوری تبیین را بیان کرده است، تا آدمی با بکارگیری این مسئله زندگی توام با آرامشی را سپری کند. از هشداری که در این آیه به پیامبر داده شده است، باید مسلمانان درس بگیرند و زود باور و ساده لوح نباشند تا از عملکردی جاهلانه و پر از آسیب جلوگیری کنند. در این میان اخبار فاسقان با نگاه دقیق تری باید بررسی شود و غیر فاسق نیز از این قاعده مستثنا نیست، هدف بررسی خود خبر و قرائن و شواهد است. مصداق فاسقان امروزه ایادی کفر و صهیونیسم جهانی و مستکبران عالم می‌باشند، که پیوسته در حال تخریب مکاتب دینی و افکار ضد استکباری هستند و برای تسلط بر افکار همه جانبه مشغول ساخت و انتشار اخبار دروغ و شایعات می‌باشند. دشمن از راه‌های گوناگون واز همه عرصه های فرهنگی، سیاسی، اقتصادی سعی در نفوذ بر ارکان یک نظام مبتنی بر مسیر عقل و شرع را دارد. دراین مقاله سعی شده است، اهمیت بحث تبیین در اخبار و گزارشات نشان داده شود و در این راستا راه حل هایی ارائه شد که همه اینها مستلزم بصیرت افزایی در سطح جامعه می‌باشد.

* تبیین اخبار دارای مراحل است که فرد در مواجهه با یک گزارش و داده ای باید مد نظر داشته باشد: (۱) جلوگیری از پخش شایعات؛ (۲) تحقیق و بررسی خبر؛ (۳) رجوع به متخصصان امر؛ (۴) ارجاع به امر ولی؛ (۵) گزینش و بررسی خبر.

* اثرات مطلوبی هم بحث تبیین بر فرد و جامعه می گذارد: (۱) جلوگیری از ندامت و پشیمانی چرا که خبر دروغ جامعه را نا آرام می‌کند و باعث بسیاری از جنگ و خونریزی‌ها در طول تاریخ شده است؛ (۲) جلوگیری از آسیبهای جاهلانه ناشی از پخش اخبار که بایستی آدمی در مواجهه با یک پیام برخورد عقلانی داشته باشد. رویکرد قرآن همواره بکارگیری عقل در برابر جهل است و افراد جامعه همواره باید در تعاملات اجتماعی و روابط خود این مهم را در نظر داشته باشند، تا از یک توان با امنیت روانی و به دور از اضطراب برخوردار شوند و در سایه این امنیت روانی به سمت و سوی ساخت جامعه اسلامی برای ظهور حضرت مهدی عج پیش روند.

فهرست منابع

* قرآن کریم

* نهج البلاغه

کتب:

۱. ابن فارس بن زکریا، ابوالحسن احمد، **معجم مقاییس اللغة**، چاپ اول، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۷۸ ه.ش.
۲. ورام بن ابی فراس، ابوالحسین، مجموعه ورام: آداب و اخلاق اسلام (تنبيه الخواطر و نزهه النواظر)، مترجم: محمدرضا عطائی، مشهد: آستان قدس رضوی - بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۶۹.
۳. برهانیان، عبدالحسین، **دشمن شناسی از نگاه آیات قرآن**، چاپ اول، تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - نمایندگی ولی فقیه - مرکز تحقیقات اسلامی، ۱۳۸۳.
۴. پور فاضلی، امیر، **شناخت دشمن و ردش مقابله با آن از منظر حضرت آیت العظمی خامنه ای مدظله تعالی**، چاپ پنجم، تهران: انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۳۸۵.
۵. جوادی آملی، عبدالله و واعظی محمدی حسن، **تفسیر تسنیم**، قم: اسراء، ۱۴۰۳.
۶. جبران مسعود، الرائد - **فرهنگ الفبای عربی فارسی**، مترجم: دکتر رضا احزابی نژاد، چاپ دوم، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۸۱ ه.ش.
۷. جمعی از نویسندگان زیر نظر مرکز فرهنگ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، **دائرة المعارف قرآن کریم**، قم: موسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۶ ه.ش.
۸. حاجی زاده، علی رضا و ودارینی علی رضا، **استکبار جهانی و شیطان بزرگ از دیدگاه امام خمینی**، چاپ اول، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۳ ه.ش.
۹. دهخدا، علی اکبر، **لغت نامه دهخدا** (۵۰ جلدی)، زیر نظر محمد معین، چاپ صد و بیست و هشت، تهران: سازمان لغت نامه دانشگاه تهران، ۱۳۳۴-۱۲۵۸ ه.ش.
۱۰. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، **ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن**، ترجمه و تحقیق: غلامرضا خسروی حسینی، ج، تهران: انتشارات مرتضوی، ۱۳۸۱ ه.ش.
۱۱. سیاح، احمد، **فرهنگ بزرگ جامع نوین** (عربی به فارسی) (ترجمه‌ی المنجد)، با مقدمه استاد حسن زاده آملی و مقدمه استاد محمد تقی جعفری، تهران: اسلام، ۱۳۸۷ ه.ش.
۱۲. شرتونی، سعید، **اقراب الموارد**، چاپ اول، تهران: اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه، ۱۳۷۷ ه.ش.

۱۳. طباطبایی، محمد حسین، **تفسیر المیزان**، مترجم: استاد محمد باقر موسوی همدانی، تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۳.ش.
۱۴. طبرسی، ابو علی الفضل بن الحسن، **تفسیر مجمع البیان**، مترجم: حجه الاسلام علی کرمی، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ اول، پاییز ۱۳۸۰.ش.
۱۵. فراهیدی، خلیل بن احمد، **العین**، چاپ سوم، طهران: انتشارات اسوه، ۱۴۳۲ ه.ق.
۱۶. فعال عراقی نژاد، حسین، **یهود در المیزان**، تهران: نشر سبحان، ۱۳۸۱.ش.
۱۷. قرائتی، محسن، **ترجمه و تفسیر قرآن کریم**، چاپ سوم، تهران: مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ۱۳۹۵.ش.
۱۸. _____، **تفسیر نور**، چاپ یازدهم، تهران: مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ۱۳۸۹.ش.
۱۹. قریشی، علی اکبر، **قاموس قرآن**، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۸.ش.
۲۰. کلینی، محمد بن یعقوب، **کافی**، چاپ چهارم، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۸ ه.ق.
۲۱. کمپانی، فضل الله، **منتخب الغرر - ۲۴۰۰ سخن از سخنان حکیمانه امیرالمومنین**، تهران: انتشارات مفید، ۱۳۸۷.ش.
۲۲. متقی هندی، علاءالدین علی بن حسام، **کنز العمال**، ترجمه: دارالحديث، چاپ اول، بیروت- لبنان: انتشارات الرساله، ۱۴۱۳ ه.ق - ۱۳۷۲.ش.
۲۳. مجلسی، محمد باقر، **بحار الانوار**، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۱۵ ه.ق.
۲۴. مصطفوی، حسن، **التحقیق فی کلمات القرآن الکریم**، چاپ سوم، قاهره - لندن: مرکز نشر آثار علامه مصطفوی، ۲۰۰۹ م.
۲۵. مطهری، مرتضی، **آینده انقلاب اسلامی ایران**، تهران: صدرا، ۱۳۸۸.ش.
۲۶. _____، **نهضت‌های اسلامی در صد ساله اخیر**، چاپ سی و پنجم، تهران: صدرا، ۱۳۷۸.ش.
۲۷. مصباح یزدی، محمدتقی، **سلسله مباحث اسلام - سیاست و حکومت**، تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸.ش.
۲۸. معین، محمد، **فرهنگ فارسی معین**، چاپ یازدهم، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۱.ش.
۲۹. معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در قرار گاه ثارالله، **نفوذ و استحاله**، چاپ دوم، تهران: ناشر معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در قرار گاه ثارالله، ۱۳۷۸.ش.

۳۰. مکارم شیرازی، ناصر، **تفسیر نمونه**، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۹۲ ه.ش.

مقالات:

۳۱. خلف زاده، رشید و خوبین، حسن و شریفی، منوچهر، «راه‌های مقابله با نفوذ فکری و فرهنگی

دشمن از منظر مقام معظم رهبری (دام‌ظله)»، ۱۳۹۹ ه.ش.

۳۲. رفیعی موحد، مهدی، «تبیین نقشه راه مبارزه با سطحی‌نگری با تأکید بر آیه نباء»، تابستان

۱۴۰۰، نشریه مطالعات تفسیری، تاریخ داندود: ۱۴۰۳/۳/۲۲.

۳۳. صدری نیا، حسین، «تاملی بر تفوق مفهومی (نبا) بر خبر در قرآن کریم.

<https://www.noormags>

سایت:

۳۴. <http://farming.khamenei.ir>. بیانات در دیدار با جمع کثیری از مردم قم، ۱۳۹۷/۱۰/۱۹.

۳۵. سخنان رهبر معظم انقلاب (دام‌ظله) در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۱۴۰۲/۰۱/۰۱.

۳۶. بیانات مقام معظم رهبری (دام‌ظله) در دیدار دانش آموزان و دانشجویان، ۱۳۷۴/۰۸/۱۰.

۳۷. سخنرانی مقام معظم رهبری (دام‌ظله) ۱۳۷۶ در جمع فعالان فرهنگی و کارگزاران.

۳۸. بیانات معظم له در حرم مطهر رضوی، ۱۳۹۳/۰۱/۰۱.

۳۹. بیانات معظم له در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴/۰۶/۲۵.

<http://sokhanrani.iranseda.ir>. ۴۰

۴۱. جامعه مجازی تدبر در قرآن کریم <http://tadabbor.org/>